

Grafikos dizainerė, kuri nenori atsisakyti savo europietiško akcento ir trumpinti ilgo vardo

Dalia CIDZIKAITĖ

Atlantoje, Džordžijos valstijoje, JAV, gyvenančios grafikos dizainerės Deimantės Kalinauskaitės vardas jau pateko į ilgametę Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių švenčių istoriją. Ji yra šių metų liepą Filadelfijoje vyksiančios šventės „Karalių pasaka“ logotipo kūrėja. Nors šventės organizatorių pageidavimai logotipui buvo nemažas galvos skausmas: jame turėjo atsispindėti šventės tema, matytis šventės skaičius – XVI, trispalvė ir Filadelfijos miestas, Deimantės nuomone, jai pavyko sukurti vieną mažą simbolį, turintį labai daug informacijos. Ir iš tiesų, ilgesnį laiką pažiūrėję į šventės logotipą, pamatysime ne tik šventės temą simbolizuojančią karūną, bet ir tautiniais drabužiais pasipuošusius šokėjus, rankose laikančius Filadelfijos miestą simbolizuojantį varpą, beje, dažnai sutinkamą ir Čiurlionio tapybos bei muzikos kūrinuose. Logotipe išvysime ir romėniškus skaičius, ir Lietuvos vėliavos spalvas karūnos deimantuose. Pasak menininkės, logotipo minimalistinis linijinis atlikimas ir griežtos trikampės geometrinės formos jai šiek tiek primena ir mūsų tradicinius šiaudinius sodus, be to, jame užslėpta daug idėjų ir poteksčių, kurios gal ir ne iš karto yra pastebimos. Minimalistinį stilių Deimantė stengiasi kuo dažniau naudoti ir savo darbe. Devynerius metus patirties rinkodaros kompanijoje dirbanti grafikos dizainerė neslepia, jog jos europietiška kilmė ir patirtis dirbant su tarptautiniais klientais yra vienas iš didžiausių jos privalumų. Pasak menininkės, jos europietiškas stilius darbe vertinamas ir pageidautinas kaip skoningas, elegantiškas, minimalistinis ir estetiškai patrauklus. Europietišką meno stilių ir kultūrinę tradiciją lietuvė brangina ir savo kasdieniame gyvenime. Deimantė teigia, jog jos lietuviška tapatybė jai buvo ir yra ypač svarbi. Išlikti savimi jai reiškia išlikti lietuve, kur bebūtų ir ką beveiktų.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

FILADELFIJA 2020

Šventės „Karalių pasaka“
logotipas

Kokie keliai atvedė į Ameriką?

Mano kelionė į Ameriką prasidėjo, kai vyresnė sesuo būdama studentė išvyko vasarai padirbėti ir nusprendė pasilikti. Tai buvo pirmas kartas, kai mūsų šeimos ketveriukė staiga iširo ir ilgai nesimatėme. 2002 metais buvau ką tik baigusi Rasos gimnaziją Kaune ir įstojusi į Kauno dailės akademiją studijuoti taikomosios grafikos. Būtent tuo metu ir sužinojome, kad tėtis išlošė žaliąją kortą, kurios formą tėvai užpildė šiaip sau, nieko nesitikėdami, galvodami: o kas, jeigu? Atsimenu, kaip visi trys stovėjome virtuvėje, žiūrėjome į tą lemtingąjį laišką ir svarstėme, ką dabar daryti? Įstoti į dailės akademiją buvo nemenka užduotis: dvejus metus lankiau paruošiamuosius piešimo, tapybos ir kompozicijos kursus, kūriau savo darbų portfelį, be kurio prie egzaminų net nebūčiau buvusi prileista, paskui laikiau kelias dienas trukusius stojamuosius egzaminus. Tad palikti taip atkakliai užsitarnautą vietą akademijoje buvo labai gaila, bet, žinant tuometines mano specialybės perspektyvas Lietuvoje, atrodė, kad išvykimas būtų daugiau žadantis pasirinkimas. Tėvams tai irgi buvo ypač daug ryžto reikalaujantis šuolis, tiek profesiniu atžvilgiu, tiek dėl apsisprendimo palikti daug metų kurtą jaukų ir patogų gyvenimą. Bet troškimas suvienyti mūsų šeimos ketveriukę vis dėlto nusvėrė visas abejones ir baimes.

Kodėl nusprendėte meno studijas tęsti būtent Atlantoje?

Tai nebuvo sąmoningas pasirinkimas, tiesiog norėjome būti greta Atlantoje gyvenančios mano sesers. Visas mūsų gyvenimas toliau ir lipdėsi po truputį nuo to taško. Į meno studijas grįžau ne iš karto. Teko šiek tiek išigyventi, apsitrinti naujoje aplinkoje. Porą metų netgi teko padirbėti dantų gydytojo kabinete, kur

įsidarbinau pažįstamos lietuvaits dėka. Amerikiečiai mėgsta įdarbinti per pažintis, tad jei tokia galimybė pasitaiko, griebi ilgai nesvarstęs. Ten dirbdama patyriau visko: ir košmarus primenančių kruvinų burnos operacijų, ir seksualinį priekabiavimą, ir rasizmą... Bet visos tos patirtys tik dar labiau mane pastūmėjo ir įkvėpė atkakliau siekti savo užsibrėžto tikslo. Neilgai trukus įstojau į Atlantos dailės institutą, kur tęsiau grafikos dizaino studijas. Dirbdama visu etatu ir vakarais studijuodama, po ketverių metų baigiau bakalauro programą su pagyrimu ir apdovanojimu už geriausią darbų portfelį.

Esate dviejų meno mokyklų - europietiškosios ir amerikietiškosios - auklėtinė. Kaip pavyksta suderinti du skirtingus stilius?

Manau, kad patirtis dirbant skirtingais stiliais yra didelis plusas, ir aš nesistengiu jų suderinti. Atvirkščiai, stengiuosi kurti vadovaudamasi savo intuicija ir konkrečiais projekto reikalavimais. Patirtis dirbant skirtingais stiliais ypač praverčia mano srityje, nes gerai suprantu, kaip kultūriniai niuansai gali daryti įtaką dizainui, spalvoms, simboliams ir įvairioms vaizdinėms komunikacijos priemonėms. Mano europietiškas stilius dažnai darbe yra labai vertinamas ir pageidautinas, kaip skoningas, elegantiškas, minimalistinis (neperkrautas), gerai subalansuotas ir estetiškai patrauklus. Dirbu prie įvairaus masto ir paskirties projektų, renginių ir neretai su tarptautiniais klientais, tad mano europietiška kilmė ir patirtis yra vienas iš didžiausių privalumų.

Ar Lietuvoje, Europoje įgytos meno žinios buvo privalumas ar greičiau kliūtis bandant įsitvirtinti Amerikoje?

Tikrai ne kliūtis. Nors Kauno dailės akademijoje studijavau tik vieną semestrą, labai vertinu viską, ko teko išmokti Lietuvoje. Kadangi pats mokslas ir dėstomi dalykai Lietuvoje ir Amerikoje yra labai skirtingi, studijuodama Atlantoje jaučiausi taip, tarsi mokyčiausi visiškai kitos specialybės. Aišku, pirmaisiais studijų metais Lietuvoje dėmesys buvo labiau sutelktas į vaizduojamąją dailę, o ne kompiuterinį dizainą. Todėl pradėjusi studijas Atlantoje nežinojau net kaip „Apple“ kompiuterį įjungti, nekalbant jau apie grafinio dizaino „Adobe“ programas. Teko viską pačiai čia pat mokytis ir vytis kitus. O Kaune studijavau šriftus rašydama ranka rašalu, ne kompiuterio ekrane, ir tai, manau, labiau praturtino mano tipografijos supratimą ir pajautimą. Juk darbas rankomis lavina dizainerio kruopštumą, kantrybę, kūrybingumą, rankų ir akių koordinaciją, ugdo kūrybinį mąstymą, kurio anksčiau ar vėliau prireiks dirbant, net jei darbas bus tik kompiuteriu. Džiaugiuosi

turėjusi galimybę to pasimokyti. Vienintelis lietuviško išsilavinimo minusas, kurį galėčiau nurodyti, tai tas tave lydintis amžinas nepasitikėjimo jausmas. Lietuvoje mokymo stilius buvo labai grubus, jo tikslas, rodos, buvo sugniuždyti studentus morališkai ir įkalti jiems į galvą, kad esame nieko verti. Su pasitikėjimo savimi stoka kovoju dar ir šiandien. Ne taip lengva išmušti iš savęs tai, ko buvo „mokoma“ nuo mažens, net ir gimnazijoje. Sakyčiau, jog tai mano didžiausias trūkumas ir silpnybė, įgyta lietuviškoje mokykloje. Juk ne šiurkštus ir žeminantis elgesys moko ir gelbsti vėliau visuose gyvenimo vingiuose, bet stiprus pavyzdys, išmintingas patarimas, draugiškas padrąsinimas... Būtent už tai esu ypač dėkinga dailininkui Virginijui Kašinskui, pas kurį dvejus metus studijavau piešimą ir tapybą prieš įstodama į dailės akademiją. Jo žinios, talentas, tėviškai kantrus ir pagarbus mokymo stilius nepamatuojamai praturtino mano patirtį meno srityje. Jis taip pat patarė ir užvedė ant kelio, pastūmėdamas studijuoti taikomąją grafiką, mat pradžioje buvau nutarusi stoti į architektūrą. Visuomet liksiu jam dėkinga už tokį dėmesį savo mokinių sėkmingai ateičiai.

3D žvakidė, 2016 m.

Jau beveik devynerius metus dirbate „IMG Live“ kompanijoje. Kas tai per kompanija? Kokios Jūsų pareigos?

Tai patirties rinkodaros (angl. *experiential marketing*) kompanija, kurios tikslas yra sujungti vartotoją su produktu, paslauga ar prekiniu ženklu per prasmingą

patirtį. Mes kuriame ir organizuojame tas patirtis per įvairaus pobūdžio sporto, pramogų, svetingumo ir kitokius renginius. Tai labai įdomi sritis man kaip dizaineriui, nes tenka kurti labai įvairų dizainą tiek skirtiems spausdinimui, tiek skaitmeniniams projektams. Į mano pareigas įeina vadovavimas jaunesniems dizaineriams ir meno vadovams bei visas dizaino procesas. Priklausomai nuo projekto, tas procesas gali prasidėti nuo pradinių idėjų, minčių lietaus ir pristatymo ruošimo klientams, apimti įvairiausių produktų ir renginių detalių, scenų, interjero ir aplinkos dizaino, meninių instaliacijų, mašinų ir mobilių priemonių dekoru, labai didelių, apie daugiaaukštį pastatą vyniojamų plakatų kūrimą ir baigtis techninių failų paruošimu spausdinimui ir gamybai. Kitaip sakant, niekada nenuobodžiauju.

Kokius įdomesnius projektus - savo kompanijoje ir kaip privati menininkė - įgyvendinote pastaruju metu?

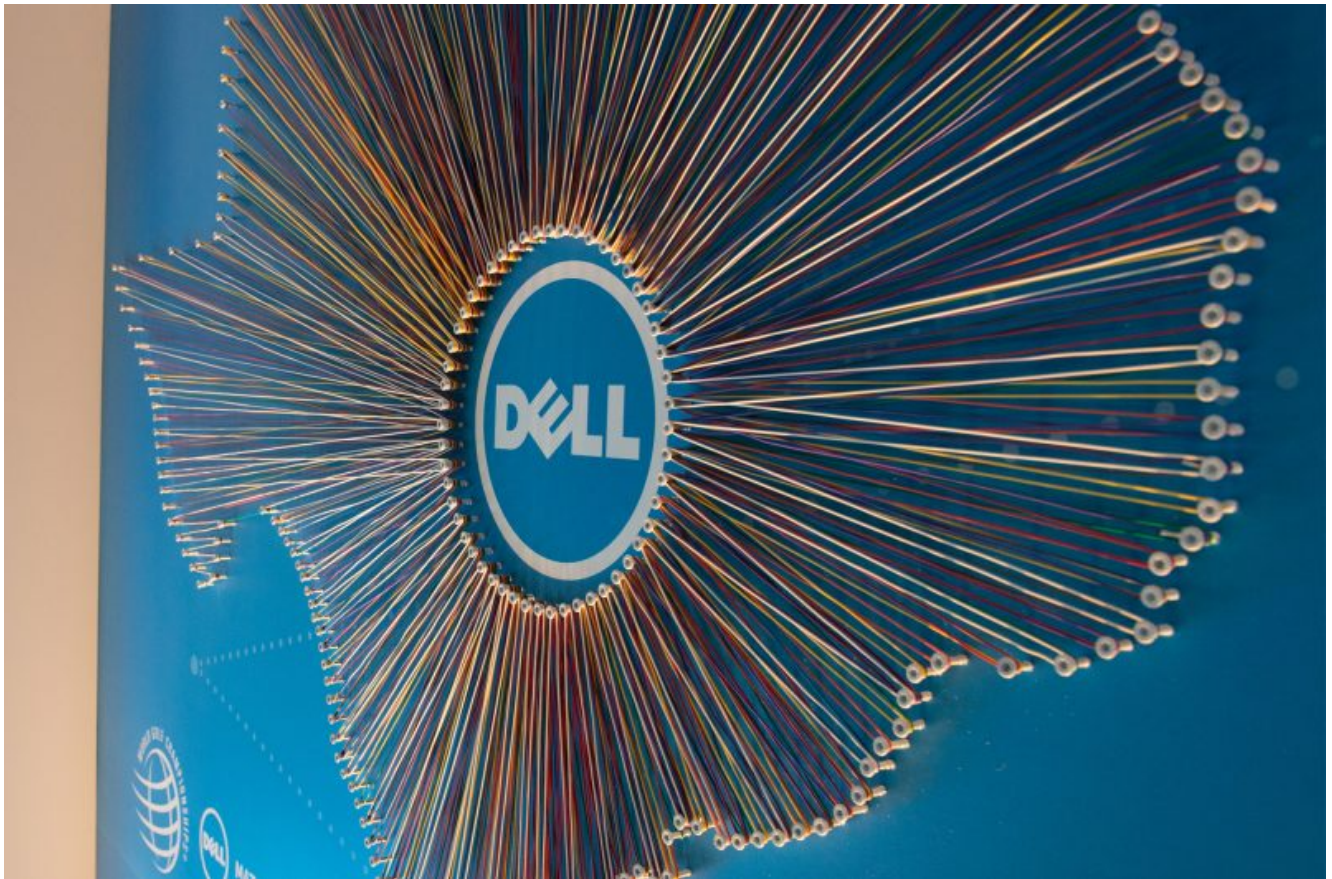
Projektai pas mus ateina ir praeina žaibiškai. Vienam dar net nepasibaigus jau kiti trys prasideda. Vieni iš įdomesnių pastarųjų projektų buvo „Coachella“ ir „Wake Up Call“ muzikos festivaliai, šiuo metu dirbu prie būsimų „Super Bowl LIV“ ir „TED Talks“ renginių. Pavyzdžiui, mūsų „Courtyard“ ir NFL klientai jau kelis metus iš eilės skelbia konkursą, kurio laimėtojas su artimaisiais bus apnakvindinti „Super Bowl“ stadiono ložėje, įrengtoje kaip prabangus viešbučio kambarys, kad rungtynių rytą atsibustų stadione pasiruošę visoms iškilmėms. Šiuo metu kuriu tos ložės planą, interjerą, dekorą, sprendžiu visus su tuo renginiu susijusius dizaino klausimus. Kiti įdomūs projektai, nes juos teko pačiai rankomis statyti, buvo instaliacijos „Dell“, kurias kūriau iš spalvotų elektros laidelių, ir „Marriott“ kliento polaroidinių nuotraukų instaliacija, kuriai, be kitų įprastų įrankių, panaudojau ir muselinės žvejybos rakandų. O kalbant apie asmeninius projektus, paskutinį darbą sukūriau su 3D tušinuku, su kuriuo iš plastmasės „nupiešiau“ šviestuvą namams. Kadangi mano vyras yra 3D dizaineris, kartais mėgstame paeksperimentuoti sukurdami ką nors įdomaus kartu, suvieniję abiejų sugebėjimus (daugiau mūsų darbų rasite „Instagram“: <https://www.instagram.com/contourdecor/>).

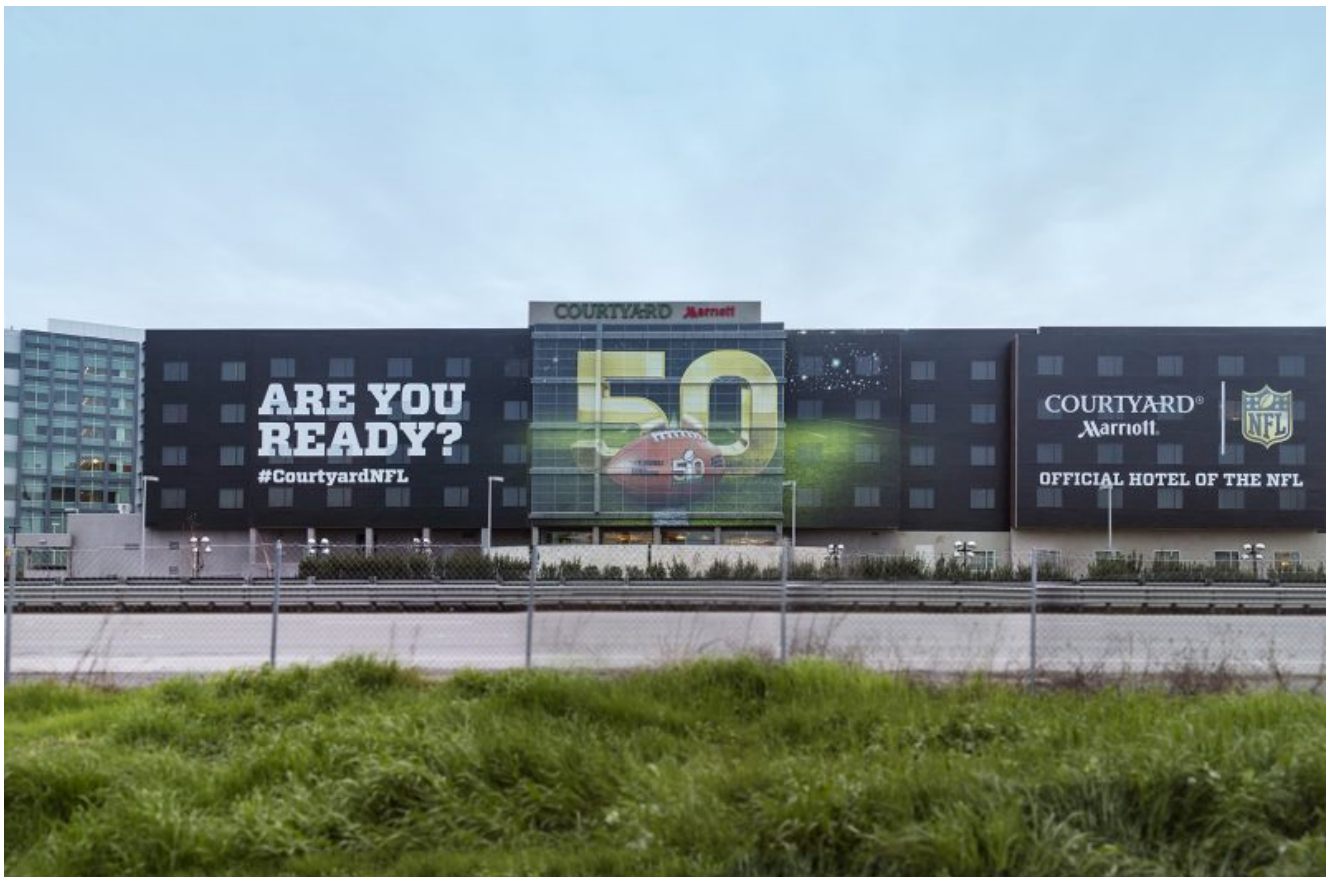
Polaroidinė instaliacija, „Marriott Marquis“, Kolumbijos apygarda, JAV 2018 m.

„Dell“ sienos instaliacija, 2016 m.

„Dell“ sienos instaliacija, 2016 m.

„Super Bowl 2016“, San Chosė, JAV.

„Super Bowl 2018“, Mineapolis, JAV.

„Norton Truck“ dizainas, 2011 m.

„Norton Truck“ detalus dizainas, 2012 m.

TED scena, Kosta Rika, 2019 m.

TED scenos dizaino projektas, 2019 m.

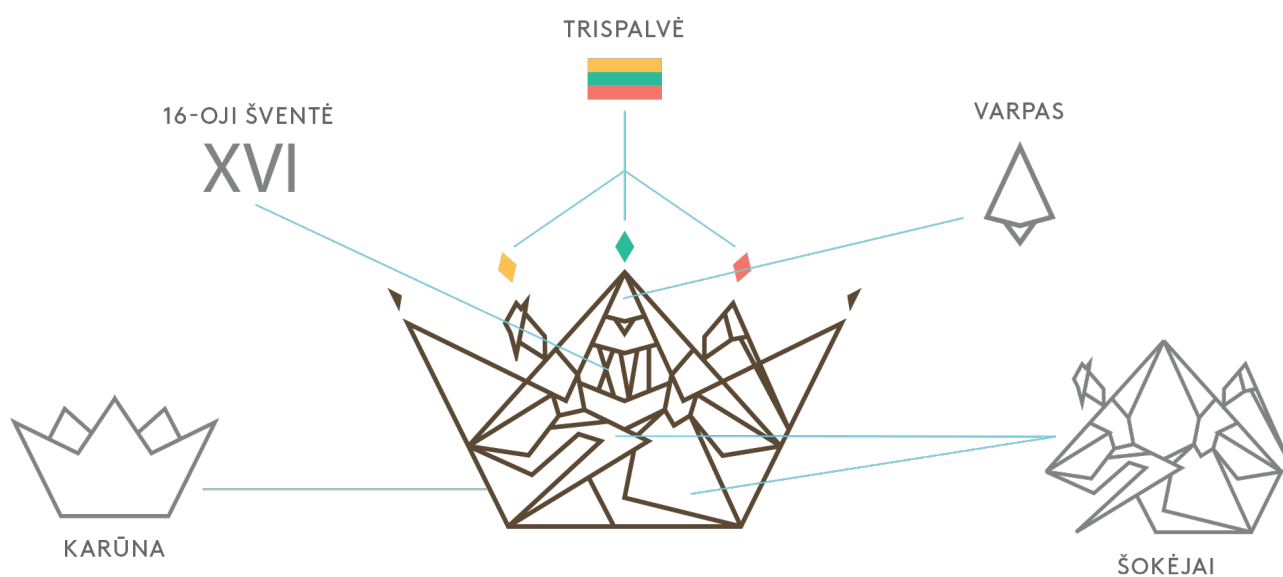
Kokius namų darbus atlikote kurdama 2020 metų šokių šventės logotipą?

Labai apsidžiaugiau sužinojusi, kad šventės tema bus M. K. Čiurlionio „Karalių pasaka“. Esu didelė Čiurlionio gerbėja, nuo mažens žaviuosi jo mistiškais, paslaptiniais ir simbolių kupiniais kūriniais. Buvo labai įdomu vėl gilintis į jo kūrybos simbolizmą, prasmes, idėjas, pasiklysti jo subtiliuose spalviniuose štrichuose. Nemažai nagrinėjau lietuviškus tautinius drabužius, mėgindama atrasti optimalią visų kostiumo detalių kombinaciją, kad supaprastinus juos iki simbolio viskas būtų akivaizdu, pavyzdžiui, svarsčiau, ar vaizduoti šokėją su skrybėlaite, ar su liemene, o gal su švarkeliu, su juosta aplink juosmenį ir t. t.

Kas įstrigo kuriant logotipą? Gal susidūrėte su iššūkiais ar sunkumais? O gal buvo ir malonių atradimų?

Pats didžiausias iššūkis buvo sudėti visą reikalingą informaciją į skoningą, subtilų ir modernų dizainą. Pati labai mėgstu minimalizmą, todėl stengiuosi perteikti idėją naudodama kiek įmanoma mažiau grafinių elementų, kuo mažiau detalių. Norėjau sukurti ką nors originalaus ir intriguojančio, atgaivinti ir perkurti tradicines dizaino priemones, dažnai naudojamas mūsų etnokultūriniuose dizainuose. Kitas iššūkis, mėginant perteikti tokią erdvią ir abstrakčią temą kaip Čiurlionis ir jo mistiška kūryba, buvo sudėti visa tai į tokią konkrečią ir apibrėžtą formą kaip logotipas. Tad stengdamasi perteikti panašų paslaptinumą, „įkodavau“ į logotipą mūsų šventės detales, kurių iš pirmo žvilgsnio gal net

nepastebėtumėte. Tačiau stabtelėję ir išigilinę pamatysite ne tik karūną, simbolizuojančią šventės temą, bet ir tautiniais drabužiais pasipuošusius šokėjus, rankose laikančius varpą, kuris simbolizuoja Filadelfijos miestą ir taip pat yra dažnai sutinkamas Čiurlionio tapybos ir muzikos kūrinuose kaip tautinio pakilimo, laisvės, kultūrinio atgimimo ir vilties simbolis. Logotipe pamatysite ir romėniškus skaičius, rodančius, kad tai jau 16-oji šokių šventė, ir mūsų vėliavos spalvas karūnos deimantukuose. Logotipo minimalistinis linijinis atlikimas ir griežtos trikampės geometrinės formos man šiek tiek primena ir mūsų tradicinius šiaudinius sodus. Taigi jame slypi daug idėjų ir poteksčių, kurios galbūt ne iš karto yra pastebimos.

Šventės „Karalių pasaka“ logotipas su paaiškinimais

Ką Jums reiškia galimybė įrašyti savo pavardę į ilgametę Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių švenčių tradiciją?

Dirbti prie šio projekto man buvo didelė garbė ir, sakyčiau, nelengvas iššūkis. Džiaugiuosi turėjusi galimybę išbandyti savo jėgas tokiam projekte ir taip prisidėti prie Lietuvos labo. Kol kas neturiu planų įrašyti savo pavardės į ilgametę tautinių šokių šventės istoriją. Turėčiau duoti progą pasireikšti ir kitiems dizaineriams. Tikiuosi, kad mano darbai ne tik sužavės ar pradžiugins, bet ir įkvėps ir kitus dizainerius žengti į dienos šviesą ir prisidėti savo sugebėjimais ir talentu prie šio svarbaus tikslo puoselėjant mūsų gražią, unikalią ir turtingą kultūrą.

Kuo įdomus Atlantos menas ir šiame mieste kuriančių menininkų darbai?

Atlantoje, kaip ir daugumoje Amerikos valstijų, menas įdomus savo įvairove. Galima susipažinti su labai įvairiomis skirtingų kultūrų meninėmis išraiškomis ir technikomis. Tik nepasakyčiau, kad Atlanta yra didelis meno inkubatorius. Labai dažnai pasiilgstu ir pasigendu europietiško meno ir kultūros. Užaugau eidama į Kauno dramos ir muzikinį teatrą, lankydama žalias meno galerijas, lietuviškus koncertus... Vien pasivaikščiojimas Kauno senamiesčio gatvėmis reiškė šansą atrasti ar pamatyti ką nors gražaus ir kūrybingo. Atlantoje man to labai trūksta. Čia dažnas sako, kad pagrindinė meno rūšis Atlantoje yra hiphopas. O kadangi nesu jo didelė gerbėja, nelabai galiu ir pasidžiaugti.

Šviestuvai, 2019 m.

Kiek Jūsų dabartiniame gyvenimo etape ir darbe yra svarbi lietuviška tapatybė, lietuviškasis mentalitetas?

Visada buvo ir yra labai svarbi. Meilė gimtinei ir pasididžiavimas savo lietuviška tapatybe tik išaugo ir sustiprėjo išvykus iš Lietuvos. Jaučiu pareigą atstovauti

Lietuvai svetur. Net nesistengiu atsikratyti savo akcento, nenoriu pakeisti ar sutrumpinti savo ilgo vardo, o tai visuomet čia sukelia keblumų. Išlikti savimi man reiškia išlikti lietuve, kur bebūčiau ir ką beveikčiau. Didžiausias iššūkis, stengiantis išsaugoti lietuviškumą, yra lietuvių kalba. Sunku išlaikyti tvarkingą, taisyklingą ir angliškais žodžiais neužterštą kalbą, ypač kalbant apie savo specialybę ir vartojant terminus. Todėl man labai pasisekė, kad mano vyras taip pat lietuvis. Bent namuose galime kalbėti lietuviškai. Ir su tėvais kalbame tik lietuviškai, visuomet švenčiame šventes kartu, tradiciškai, su lietuviškais patiekalais ir papročiais. Nors ir esu išvykėlė, niekada netapsiu amerikiete. Todėl labai skaudu yra jausti neigiamą visuomenės požiūrį į mus, emigrantus... Juk mes esame Lietuvos ambasadoriai, garsiname jos vardą svetur, dalijamės su kitais savo gražiais papročiais ir kultūriniais lobiais, kuriame pozityvią nuomonę, dažnai net informuojame, kad tokia šalis apskritai egzistuoja.

Barselonoje, Ispanijoje, 2017 m.

Deimantė su vyru Aurimu Vilniuje, 2015 m.

Deimantės ir Aurimo vestuvės, Blu Ridže, JAV, 2016 m.

Blu Ridže

Turi motociklininkės teises. Blu Ridžas

Atlantos Lietuvių Bendruomenė nedidelė, bet gana aktyvi. Ar dalyvaujate jos veikloje?

Taip, dalyvauju tiek, kiek suspėju. Esu ne kartą prisidėjusi prie renginių grafiniu dizainu. Smagu kuo nors padėti ir prisidėti toli nuo namų išlaikant lietuvišką dvasią ir bendruomenę. Niekada nepamiršiu to jausmo, kai po kelių pirmų mėnesių Atlantoje nuvykome dalyvauti mūsų bendruomenės organizuojamoje Joninių šventėje prie Lanyro (Lanier) ežero. Vos neapsiverkiau, pamačiusi lietuviškus plakatus ir girdėdama iš visų pusių skambančią lietuvių kalbą. Atrodė, kad staiga sugrižome namo ir esame tarp savų. Nepatyrusi savo kailiu tikriausiai niekada nebūčiau supratusi, ką reiškia savas lietuvis žmogus svetimšalių apsuptyje, kai net nepažįstami žmonės atrodo lyg giminaičiai, nes yra lietuviai.

Jūsų kompanijos svetainėje esate pristatoma ir kaip kulinarinių talentų turinti darbuotoja. Be to, nuotraukoje sėdite ant motociklo. Ar šalia meno motociklai ir kulinarija - tai dar du gyvenimo hobiai?

Deimantės „Medaus“ tortas

Taip, hobių aš turiu daug. Nuo mažens esu labai smalsi ir noriu išbandyti savo sugebėjimus įvairiausiose srityse. Lietuvoje būdama maža lankiau kanklių būrelį, paskui baigiau Kačanausko muzikos mokyklą, grojau fortepijonu, dainavau chore, dar vėliau savarankiškai pramokau groti gitara, lankiau dramos būrelį. Dabar kartais tapau akrilinais dažais, tai padeda ištrūkti iš griežtų grafinio dizaino rėmų ir pabėgti nuo reiklių klientų. Paskutiniu metu eksperimentuoju piešdama mandalas. Man tai savotiška meditacija ir protinis poilsis. Savo jėgas esu išbandžiusi *Krav Maga* mene, kur turiu geltoną diržą. Šiomis dienomis 5:30 val. ryto su vyru einu sportuoti į „CrossFit“. Kulinarija mane irgi labai žavi, aš mėgaujuosi tiek gamindama įvairių virtuvių maistą, tiek kurdama netikėtus ar neįprastus gimtadienio desertus, dėl kurių esu pagarsėjusi savo darbe (mano kulinarinių darbų galima rasti „Instagram“: <https://www.instagram.com/contourgourmet/>). Ir turiu motociklininkės teises, tik šiuo metu aktyviai nevažinėju. Kaip visuomet, turiu labai daug norų, tik labai mažai laiko. Tenka pasirinkti tai, kas svarbiausia.

Deimantės kulinarinis šedevras „Pusryčių keksiukas“

Ar Amerika - jau galutinė stotelė Jūsų kaip menininkės karjeroje?

Nemanau, kad galutinė. Su vyru turime daug svajonių ir idėjų, kurios, tikimės, laikui bėgant po truputį susidėlios į vietas. Stengiamės gyventi išsiklausydami į savo širdis, nepamiršti kartais sustoti ir įvertinti dabartinės situacijos, išdrįsti susimąstyti arba pasvajoti, kur norėtume save matyti ateityje. Kaip jau minėjau, esame išsiilgę europietiško meno ir kultūros, maisto ir architektūros, ir to lengvesnio, labiau minimalistinio gyvenimo stiliaus, kuris nesisuka vien apie darbą ar materialinius dalykus. Tad kas ten žino, galbūt ateityje judėsime atgal link Europos.

pasauliolietuvis.lt

„Pasaulio lietuviai ir Lietuva“

Mielai pasidalysime svetainėje skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

